

Onemocnění ruka-noha-ústa (Hand, Foot, and Mouth Disease – HFMD)

HFMD je onemocnění, které obvykle postihuje kojence a děti do 5 let věku, v některých případech mohou onemocnět dospívající i dospělí.

V naprosté většině případů se syndrom ruka-noha-ústa projevuje jako nezávažné onemocnění s relativně nekomplikovaným průběhem a rychlým uzdravením. Veškeré projevy nemoci včetně exantému obvykle vymizí do 7 dnů.

Mezi hlavní **příznaky onemocnění** patří **teplota** trvající 24–48 hodin, **výsev drobných, často bolestivých puchýřků** v ústech (herpangina), přetrvávajících 7–10 dní, a exantém na kůži v oblasti rukou (dlaně, lokty), nohou (plosky, kolena) a hýždích a/nebo genitáliích.

Původcem HFMD jsou některé viry ze skupiny enterovirů (rod Enterovirus, čeleď (Picornaviridae)

Riziko velmi závažného průběhu onemocnění je nejvyšší pro novorozence v prvních dvou týdnech života. Závažnější může být infekce ženy v 1. trimestru těhotenství pro nebezpečí spontánního potratu.

Inkubační doba onemocnění je obvykle 3–7 dní.

Onemocnění se **přenáší přímo** z člověka na člověka; **infekční jsou sliny a sekrety z nosu a úst, tekutina z puchýřků a stolice.**

K přenosu může docházet také nepřímo prostřednictvím předmětů, které jsou kontaminovány sekrety nemocného člověka.

Nemocná osoba je infekční během prvního týdne onemocnění, ale virus se může vylučovat ve stolici ještě několik týdnů po odeznění příznaků.

U některých osob může HFMD probíhat také asymptomaticky, bez klinických projevů. Rovněž tito jedinci bez příznaků mohou být zdrojem onemocnění pro další vnímavé osoby

Léčba HFMD je pouze symptomatická a zaměřuje se především na **snížení teploty, tlumení bolesti** u aftózních projevů v dutině ústní a případného **svědění**, na **dostatečnou hydrataci** pacienta. Kausální terapie není k dispozici.

Doba **protektce** po prožitém symptomatickém nebo asymptomatickém onemocnění není známa.

Onemocnět HFMD lze opakovaně, ochranné protilátky se vytvoří pouze proti danému patogennímu agens. Následně lze onemocnět jiným sérologickým typem, který vyvolává stejné onemocnění.

Jedinou možnou **prevencí** onemocnění je dodržování osobní hygieny a návyků, které minimalizují přenos onemocnění, podobně jako u jiných onemocnění např. u chřipky: časté mytí rukou mýdlem pod tekoucí vodou, dezinfekce špinavých povrchů a znečištěných předmětů. Dále je třeba zabránit blízkému kontaktu s nemocným člověkem například nelíbat a neobjímat se s nemocným, nesdílet s ním ručníky, utěrky, nádobí apod.

Zdroj: szú